

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Interrogatus de vitio quid respondebit, numero 33.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

lios citans Dicaſtill. l. 2. de juſt. tr. 9. d. 4. dub. 2. num. 10. cit. D. Th. Mol. Azo. Nav. alioſque.

Interrogatus de vitio, quid respondebit?

33. Quæſtio quarta præcedente mo-
leſtior, an venditor interrogatus de
mercis bonitate vel malitia, obligetur
ſemper & quæcumque vitium no-
tabile pateſcere? reſpondeo, obligari,
non ſolum, quando expreſſè, ſed etiam
quando tacitè emptor oſtendit, ſe vi-
num v. g. emere, quia illud diu ſer-
vare vult; id enim eſt, tacitè interrogare
de bonitate vini. Ratio eſt, quia ſecus,
dolus daret cauſam contractui, & con-
ſequenter invalida eſſet venditio. Ex-
cipe primò, niſi venditor ſincerè, & ſine
fraude apertè emptori fateatur, ſe nolle
rem ſuam vendere, niſi prout eſt, juxta
modo dicta num. 29. Excipe ſecundò,
quando vitium eſt parvi momenti,
quo etiam cognito, judicatur ex cir-
cumſtantijs emptor empturus fuiſſe:
tunc enim dolus non dat cauſam con-
tractui, ſolum reſtituendus erit exceſſus
pretij, ſi carius, quàm valeat, res ven-
dita ſit. Verum ſi vitium ſit dicti parvi
ponderis, & nihilominus ex circum-
ſtantijs cognoscatur, eo vitio cognito,
emptor empturus nequaquam fuiſſe,
invalida eſt venditio, quia ea tunc æ-
quiparatur venditioni conditionatæ, ſic,
Nolo emere, ſi adſit hoc vitium. Cum igitur
adſit vitium, deerit conſenſus, ut ſu-
pra dictum eſt in notatione ſecunda, &
conſequenter obligabitur venditor,
pretium totum reddere, remque
ſuam ſibi reſumere, niſi aliter voluerit
emptor.

De vendente rem incogniti valoris.

34. Iam vero occasione vitij non
cogniti in re, de quo hætenus diſputa-
vimus, dicamus aliquid primò, de va-
lore rei non cognito, ſecundò, de ipſa re
non cognita, tertid, de vitioſa ſolutio-
ne per monetam falſam. Quoad pri-
mum, id explicabitur diſcutiendo ven-
ditionem quamdam, quam olim Meſ-
ſanæ contigiſſe, memini.

Nobilis quidam vir vendidit cui-
dam, exiguo pretio, vas antiquū præ-
grande in conchæ formam expanſum,
rudis aſpectus, & ut putabatur, ex vul-
gari metallo fuſum; voluit ergo em-
ptor ex vaſe illo centum circiter libra-
rum ponderis, aliud elegantioris for-
mæ, & magis ad uſum accommodatum
conſtare; ſed inter fundendum adver-
terunt periti artiſices, illud conſtare ex
ære Corinthio pretioſiſſimo; quare ſe-
paraverunt auri puriſſimi quaſi libras
triginta, totidem circiter argenti, reli-
quum æris ac ſtanni. Ut rem venditor
inaudiſt (ſtatim enim fama, quaſi de
invento theſauro per urbem increbuit)
ad judices rem detulit, recuperaturus,
ſi potuiſſet, pretium, ut ipſe clamabat,
juſtum rei à ſe per errorem venditæ.
Quid judices illi decreverint, ego gra-
viſſimis tunc diſtentus negotijs non
adverti: nunc vero, cum hæc ſcribo,
ejuſmodi caſus in mentem venit, &
quid decernendum in conſcientia fuiſ-
ſet, ſubſcribo,

35. Profecto caſus novus non eſt; ſo-
let enim de eo diſputari ab authoribus
ſub exemplis de gemma, herba pre-
tioſa, rudi auro, & ſimilibus, ab emen-
tibus vel vendentibus minus cogni-
tis,